

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

BHAKT KAVI NARSINH MEHATA UNIVERSITY,
JUNAGADH

FACULTY OF ARTS

SYLLABUS FOR GUJARATI

M.A. SEMESTER -2

(જુન ૨૦૨૬ થી ક્રમશઃ અમલમાં)

ગુજરાતી વિષયના અનુસ્નાતક વિદ્યાર્થીઓ માટે CBCS મુજબનો અભ્યાસક્રમ

(જૂન ૨૦૨૬ થી અમલમાં)

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

વ્યાપક હેતુઓ:

ભારત સરકાર અને યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ કમિશનની નવી રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ - ૨૦૨૦ના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો અને સૂચનોને અનુરૂપ બનાવવાના પ્રયત્નરૂપે ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢના ગુજરાતી વિષયના સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમનો આ મુસદ્દો તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે.

1. વિદ્યાર્થીઓને સૌંદર્યશાસ્ત્ર તથા કળા વિષયક જાણકારી પ્રાપ્ત કરાવવી તેમજ સંશોધનાત્મક, વિવેચનાત્મક, તુલનાત્મક અને સર્જનાત્મક અભિગમ કેળવવો.
2. ગુજરાતી ભાષા-સાહિત્ય, ભારતીય સાહિત્ય, વિશ્વ સાહિત્યના જ્ઞાનની સાથે સાહિત્યનો સાંસ્કૃતિક –સામાજિક સંદર્ભે પરિચય કરાવવો.
3. વિદ્યાર્થીઓમાં સ્વાધ્યાય પ્રવૃત્તિ વિકસાવવી અને એમના કૌશલ્યનો વિકાસ કરવો તેમજ ગુણવત્તાપૂર્ણ શિક્ષણ અને વિકાસ માટે ઉત્કૃષ્ટ કક્ષાના સંશોધનો પર ભાર મૂકવો.
4. વિદ્યાર્થી પ્રાચીન હસ્તપ્રતો, શિલાલેખો વાંચતો –સમજતો થાય અને એમની એ દિશાની સંશોધન-સંપાદન અને સર્જનની અભિરુચિ કેળવાય તેવા પ્રયત્નો કરવા.
5. સ્પર્ધાત્મક તેમજ નેટ-સ્લેટ જેવી પરીક્ષા માટે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જ બને તેમજ અધ્યયન કાર્યમાં બહુભાષિતા અને ભાષાની ભૂમિકાને પ્રોત્સાહન આપવું.
6. એકવીસમી સદીની પ્રગાઢ બનતી જ્ઞાનપ્રચુરતા તરફ વિદ્યાર્થીને જાગૃત કરી એની વ્યવસાયિક સજ્જતા કેળવવી તથા સર્જનાત્મક અને વિવેચન ક્ષમતાનો વિકાસ કરવો.
7. વિદ્યાર્થીઓ ભાષા અને સાહિત્યનો અભ્યાસ કરે, તેમનામાં માનવ સંવાદિતા અને માનવ એકતાની ભાવના ખીલવવા માટે સાહિત્ય કઈ રીતે કડી રૂપ બને ! તેની પ્રતીતિ કરાવવી.
8. માતૃભાષાનો મહિમા સમજાવી તેના ચિત-હૃદયમાં માતૃભાષા પ્રત્યે આદર અને ગૌરવની લાગણી પ્રગટાવવી. શૈક્ષણિક આયોજન અને પ્રબંધનમાં ટેકનોલોજીના ઉપયોગ પર ભાર મૂકવો
9. વિદ્યાર્થીઓ ભારતીયતા, ભારતીય સંસ્કૃતિથી પરિચિત થાય એવો સઘન પ્રયત્ન કરવો. તેઓ ભાષાના માધ્યમથી પ્રાદેશિક ઇતિહાસને જાણે એવા ગ્રંથોનો સમાવેશ કરવો.
10. વિદ્યાર્થીઓમાં નૈતિકતા, માનવીય અને બંધારણ મૂલ્યો જેવા કે સહાનુભૂતિ, સૌજન્ય, બીજું માટે સન્માન સ્વચ્છતા, લોકશાહીની ભાવના, સેવાની ભાવના, સાર્વજનિક સંપત્તિ પ્રત્યે સન્માન, વૈજ્ઞાનિક અભિગમ, સ્વતંત્રતા, જવાબદારી, બહુલતાવાદ, સમાનતા અને ન્યાયના ગુણોનો વિકાસ થાય એવા પ્રયાસો કરવા.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)
SUMMARY OF THE SYLLABUS

Sr. No.	Category of Course	Course Title	Course Level	Credit	Teaching Hrs.	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Exam Duration
1	DSC-6	સાહિત્યિકવાદ વિમર્શ	6	4	60	30	70	100	2.30 Hours
2	DSC-7	ભાષા વિચાર -૨	6	4	60	30	70	100	2.30 Hours
3	DSC-8	ભારતીય સાહિત્યની કૃતિઓનો અભ્યાસ મૃચ્છકટિક-શુદ્રક, ગોદાન-પ્રેમચંદ, ગોરા-રવીન્દ્રનાથ ટાગોર, ધરતીના ખોળે પાછો વળે-શિવરામ કારંત	6	4	60	30	70	100	2.30 Hours
4	DSC-9	અર્વાચીન સાહિત્ય સ્વરૂપનો અભ્યાસ:(કાવ્ય) ૧, પૂર્વાલાપ (કાન્ત) ૨, ધ્વનિ (રાજેન્દ્ર શાહ) ૩.છંદોલય -નિરંજન ભગત	6	4	60	30	70	100	2.30 Hours
5	DSC-10	સાહિત્ય અને સિનેમા ૧, માનવીની ભવાઈ (માનવીની ભવાઈ) ૨, પ્રકાશનો પડછાયો (ગાંધી માય ફાધર) ૩, ઝેર તો પીધા જાણી જાણી (ઝેર તો પીધા જાણીજાણી) ૪, પૃથિવી વલ્લભ (માલવપતિ મુંજ)	6	4	60	30	70	100	2.30 Hours
6	SEC/VOC-2	માણસાઈના દીવા - ઝવેરચંદ મેઘાણી	6	2	30	15	35	50	1 Hours

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

Course Level	6.5	SEM 2	Internal Marks	30
Programme	P.G.		External Marks	70
Semester	2(TWO)		Practical Internal	
Course Type	DSC-6		Practical External	
Course Credit	4		Prac. Ext. Exam Time	
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	GUJ-DSC-6		Exam Duration	2-30 Hrs.
Course Title	સાહિત્યિકવાદ વિમર્શ			

COURSE OBJECTIVE:

- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ સાહિત્યિકવાદ : સંજ્ઞા અને પરિચયથી પરિચિત થશે.
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી સાહિત્યમાં વિવિધ વાદથી પરિચિત થશે.

COURSE OUTCOME:

- વિદ્યાર્થીઓ પ્રશિષ્ટતાવાદ રંગદર્શિતાવાદ સૌન્દર્ય,નિષ્ફતાવાદ, પરાવાસ્તવવાદ, વાસ્તવવાદ ભાવકનિષ્ફતાવાદ, નારીવાદનો પરિચય મેળવશે.
- નાઈટમેર (સરોજ પાઠક) કૃતિ દ્વારા મનોવિશ્લેષણવાદને જાણશે
- કોણ ? (લાભશંકર ઠાક કૃતિ દ્વારા અસ્તિત્વવાદને જાણશે

TEACHING PEDAGOGY:

- ઇન્ટરેક્ટિવ ક્લાસરૂમ સત્ર, જૂથ ચર્ચા, પરિસંવાદ, પ્રદર્શન-સંબંધિત કાર્યો, ફિલ્ડવર્ક, પ્રોજેક્ટ અથવા અન્ય કોઈપણ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. શિક્ષણ અને શીખવાની પ્રક્રિયાને અસરકારક અને રસપ્રદ બનાવવા માટે મલ્ટિમીડિયા ઉપકરણ અને અન્ય સંબંધિત સાધનો અને આધુનિક તકનીકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

COURSE CONTENTS

Sem	Unit No.	Title of the Unit and the Topics	Teaching Hours
2	1	સાહિત્યિકવાદ : સંજ્ઞા અને પરિચય ગુજરાતી સાહિત્યમાં વિવિધ વાદોનો પરિચય	15
	2	પ્રશિષ્ટતાવાદ રંગદર્શિતાવાદ, સૌન્દર્યનિષ્ઠતાવાદ, પરાવાસ્તવવાદ, વાસ્તવવાદ, ભાવકનિષ્ઠતાવાદ, નારીવાદ ઉદાહરણ સહીત સમજ	15
	3	આધુનિકતાવાદ, મનોવિશ્લેષણવાદ, પ્રતિકવાદ, અસ્તિત્વવાદ, સંરચનાવાદ ઉદાહરણ સહીત સમજ	15
	4	નાઈટમેર – સરોજ પાઠક (મનોવિશ્લેષણવાદ) કોણ ? – લાભશંકર ઠાકર (અસ્તિત્વવાદ)	15

REFERENCE BOOKS :

ક્રમ	ગ્રંથ	લેખક – પ્રકાશક
૧	પરા વાસ્તવવાદ	હિમાંશી શેલત
૨	એબ્સર્ડ એટલે	અબ્દુલ કરીમ શેખ
૩	મોટીફ	પિનાકીની પંડ્યા
૪	પુરાકલ્પન	પ્રવીણ દરજી
૫	આંતરચેતના પ્રવાહ	અનિલા દલાલ
૬	કલ્પન: વિભાવના અને વિનિયોગ	નીતિન વડગામા
૭	પ્રતીક અને પ્રતીકવાદ	એફ.સી.ડાયર્સ
૮	રચનારીતિ : સંજ્ઞા અને સમ્પ્રત્યય	ભરત પંડ્યા
૯	આધુનિકતા અને ગુજરાતી કવિતા	ભોળાભાઈ પટેલ
૧૦	સાહિત્યિક વાદો	યશવંત ત્રિવેદી
૧૧	એબ્સર્ડ	અનિરુદ્ધ બ્રહ્મભટ્ટ
૧૨	આધુનિક કવિતા : કેટલાક પ્રશ્નો	નિરંજન ભગત
૧૩	ચેતોસ્પર્શ	અરુણ કક્કડ

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

Course Level	6.5	SEM 2	Internal Marks	30
Programme	P.G.		External Marks	70
Semester	2 (TWO)		Practical Internal	
Course Type	DSC-7		Practical External	
Course Credit	4		Prac.Ext.Exam Time	
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	GUJ-DSC-7		Exam Duration	2-30 Hrs.
Course Title	ગુજરાતી ભાષા વિચાર- ૨			

COURSE OBJECTIVE :

- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષા અને તેની સંરચના વિશે વાકેફ થશે. આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ભારતીય યુરોપીય ભાષાકુળ અને તેની વિભિન્ન શાખાથી માહિતગાર થશે.
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષા ઉદ્ભવ અને વિકાસથી પરિચિત થશે.
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ભાષાના વ્યાકરણનો અભ્યાસ કરશે.

COURSE OUTCOME

- વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ-વ્યાકરણ વિચાર સમજશે.
- વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ગુજરાતી ભાષા અધ્યયનની પરંપરાનો પરિચય મેળવશે
- વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષાવિજ્ઞાનીઓના યોગદાનથી પરિચિત થશે.

TEACHING PEDAGOGY:

- ઇન્ટરેક્ટિવ ક્લાસરૂમ સત્ર, જૂથ ચર્ચા, પરિસંવાદ, પ્રદર્શન-સંબંધિત કાર્યો, ફિલ્ડવર્ક, પ્રોજેક્ટ અથવા અન્ય કોઈપણ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. શિક્ષણ અને શીખવાની પ્રક્રિયાને અસરકારક અને રસપ્રદ બનાવવા માટે મલ્ટિમીડિયા ઉપકરણ અને અન્ય સંબંધિત સાધનો અને આધુનિક તકનીકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

COURSE CONTENTS :

Sem	Unit No.	Syllabi Title of the Unit and the Topics	Teaching Hours
2	1	ભારત યુરોપીય ભાષાકુળ અને તેની વિભિન્ન શાખાઓ ભારતીય આર્યભાષાના વિભિન્ન તબક્કાઓ	15
	2	પ્રાકૃત સંજ્ઞા સ્વરૂપ અને વિવિધ પ્રકારો અપભ્રંશ સંજ્ઞા સ્વરૂપ અને વિવિધ પ્રકારો	15
	3	ગુજરાતી ભાષા ઉદ્ભવ અને વિકાસ ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ-વ્યાકરણ વિચાર (ધ્વનિવિજ્ઞાન, વાક્યવિજ્ઞાન, અર્થવિજ્ઞાનના વિશિષ્ટ સંદર્ભો) ગુજરાતી ભાષા અધ્યયનની પરંપરાનો અભ્યાસ	15
	4	ગુજરાતી ભાષા વિજ્ઞાનીઓનું યોગદાન -વ્રજલાલ શાસ્ત્રી ડૉ.ટી.એન.દવે, ડૉ.કે.કા.શાસ્ત્રી, ડૉ.પ્રબોધ પંડિત, ડૉ.હરિવલ્લભ ભાયાણી, ડૉ.પ્રભાશંકર તેરૈયા, ડૉ.યોગેન્દ્ર વ્યાસ	15

REFERENCE BOOKS :

ક્રમ	ગ્રંથ	લેખક -પ્રકાશક
૧	ભાષા પરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ	જયંત કોઠારી
૨	ગુજરાતી ભાષાના દ્વિરુક્ત પ્રયોગો	પ્રભાશંકર તેરૈયા
૩	ગુજરાતી ભાષાના નામિક સમાસો	જે.સી.દવે
૪	ગુજરાતી ભાષાના અંગસાધક પ્રત્યયો	ભિમિ દેસાઈ
૫	રૂપશાસ્ત્ર : એક પરિચય	ભિમિ દેસાઈ
૬	ધ્વનિસ્વરૂપની વિભાવના અને વિકાસ	ભરત મોદી
૭	ભાષાનો વૈજ્ઞાનિક વિકાસ	યોગેન્દ્ર વ્યાસ
૮	ભાષાવિજ્ઞાન	રમેશ ત્રિવેદી
૯	ધ્વનિવિજ્ઞાન અને ધ્વનિ પરિવર્તન	પ્રબોધ પંડિત
૧૦	ભાષા વિવેક	ભાષા નિયામકની કચેરી
૧૧	ગુજરાતી ભાષાનું ઐતિહાસિક વ્યાકરણ	હરિવલ્લભ ભાયાણી
૧૨	ગુજરાતી વાક્યરચના	અરવિંદ ભંડારી

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

Course Level	6.5	SEM 2	Internal Marks	30
Programme	P.G.		External Marks	70
Semester	2 (TWO)		Practical Internal	
Course Type	DSC-8		Practical External	
Course Credit	4		Prac. Ext. Exam Time	
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	GUJ-DSC-8		Exam Duration	2-30 Hrs.
Course Title	ભારતીય સાહિત્યની કૃતિઓનો અભ્યાસ મુખ્યકટિક-શુદ્રક, ગોદાન-પ્રેમચંદ ગોરા-રવીન્દ્રનાથ ટાગોર, ધરતીના ખોળે પાછો વળે -શિવરામ કારંત			

COURSE OBJECTIVE :

- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ભારતીય સાહિત્યની કૃતિઓનો પરિચય મેળવશે જે તેને મુખ્યકટિક -શુદ્રક વિશે માહિતી મેળવશે
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ગોદાન- પ્રેમચંદ,ગોરા -રવીન્દ્રનાથ ટાગોર વિષે માહિતી મેળવશે આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ધરતીના ખોળે પાછાવળે -શિવરામ કારંતને જાણશે

COURSE OUTCOME :

- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ભારતીય સાહિત્યનો પરિચય મેળવશે .
- વિદ્યાર્થીઓ વિવિધ ભારતીય કૃતિઓનો અભ્યાસ કરશે. વિદ્યાર્થીઓ ભારતીય સાહિત્યની વિવિધ વિચારધારાનો અભ્યાસ કરશે.
- વિદ્યાર્થીઓ જુદી જુદી ભાષાની સાહિત્ય કૃતિઓનો પરિચય મેળવશે જે તેને ખરી ભારતીયતા સમજવામાં મદદરૂપ થશે.

TEACHING PEDAGOGY:

- ઇન્ટરેક્ટિવ ક્લાસરૂમ સત્ર, જૂથ ચર્ચા, પરિસંવાદ, પ્રદર્શન-સંબંધિત કાર્યો, ફિલ્ડવર્ક, પ્રોજેક્ટ અથવા અન્ય કોઈપણ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. શિક્ષણ અને શીખવાની પ્રક્રિયાને અસરકારક અને રસપ્રદ બનાવવા માટે મલ્ટિમીડિયા ઉપકરણ અને અન્ય સંબંધિત સાધનો અને આધુનિક તકનીકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

COURSE CONTENTS :

Sem	Unit No.	Title of the Unit and the Topics	Teaching Hours
2	1	‘મૃચ્છકટિક’ કૃતિમાં ભારતીયતા પાત્રાલેખનકલા, વસ્તુ સંકલના, શીર્ષક	15
	2	‘ગોદાન’ કૃતિમાં ભારતીયતા પાત્રાલેખનકલા, વસ્તુ સંકલના, શીર્ષક	15
	3	‘ગોરા’ કૃતિમાં ભારતીયતા પાત્રાલેખનકલા, વસ્તુ સંકલના, શીર્ષક	15
	4	‘ધરતીને ખોળે પાછો વળે’ કૃતિમાં ભારતીયતા પાત્રાલેખનકલા, વસ્તુ સંકલના, શીર્ષક	15

REFERENCE BOOKS :

ક્રમ	ગ્રંથ	લેખક - પ્રકાશક
૧	રાષ્ટ્રીય એકતા અને ભારતીયસાહિત્ય	સં.યોગેન્દ્ર ગોસ્વામી
૨	આધુનિક ભારતીય સાહિત્ય	અનુ.જયંત બક્ષી
૩	તુલનાત્મક સાહિત્ય: ભારતીયસંદર્ભ	ચૈતન્યદેસાઈ
૪	ભારતીયસાહિત્ય	બળવંતજાની અને અન્ય
૫	અર્જિત	દીપકપટેલ
૬	ભારતીયવાર્તા	યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ
૭	મૃચ્છકટિક	શુદ્રક
૮	ગોદાન	પ્રેમચંદ
૯	ગોરા	રવિન્દ્રનાથ ટાગોર
૧૦	ધરતીના ખોળે પાછો વળે	શિવરામ કારંત

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

Course Level	6.5	SEM 2	Internal Marks	30
Programme	P.G.		External Marks	70
Semester	2 (TWO)		Practical Internal	
Course Type	DSC-9		Practical External	
Course Credit	4		Prac. Ext. Exam Time	
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	GUJ-DSC-9		Exam Duration	2-30 Hrs.
Course Title	અર્વાચીન પ્રશિષ્ટ કૃતિઓનો અભ્યાસ :પૂર્વાલાપ -કાન્ત,ધ્વનિ-રાજેન્દ્ર શાહ છંદોલય-નિરંજન ભગત			

COURSE OBJECTIVE :

- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી અર્વાચીન પ્રશિષ્ટકાવ્ય કૃતિઓ વિષે માહિતી મેળવશે
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓને કવિ કાન્તના ‘પૂર્વાલાપ’ કાવ્ય સંગ્રહનો પરિચય મળશે.તેમજ રાજેન્દ્ર શાહ રચિત કાવ્ય સંગ્રહ ‘ધ્વનિ’ અને રાજેન્દ્ર શાહ કૃત ‘છંદોલય’ને જાણશે.
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ કવિતા સંગ્રહોની કવિતાનો આસ્વાદ માણશે.

COURSE OUTCOME:

- વિદ્યાર્થીઓને અર્વાચીન પ્રશિષ્ટ કૃતિઓનો પરિચય મળશે અને ગુજરાતી કાવ્ય સ્વરૂપોને જાણશે-માણશે.
- વિદ્યાર્થીઓ બંને સર્જકોની કવિતા કલાથી પરિચિત થશે.

TEACHING PEDAGOGY:

- ઇન્ટરેક્ટિવ ક્લાસરૂમ સત્ર, જૂથ ચર્ચા, પરિસંવાદ, પ્રદર્શન-સંબંધિત કાર્યો, ફિલ્ડવર્ક, પ્રોજેક્ટ અથવા અન્ય કોઈપણ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. શિક્ષણ અને શીખવાની પ્રક્રિયાને અસરકારક અને રસપ્રદ બનાવવા માટે મલ્ટિમીડિયા ઉપકરણ અને અન્ય સંબંધિત સાધનો અને આધુનિક તકનીકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

COURSE CONTENTS :

Sem	Unit No.	Title of the Unit and the Topics	Teaching Hours
2	1	અર્વાચીન પ્રશિષ્ટ કૃતિઓની વિભાવના ગુજરાતી સાહિત્યમાં અર્વાચીન પ્રશિષ્ટ કૃતિઓનો અભ્યાસ	15
	2	પૂર્વાલાપ -કૃતિલક્ષી અભ્યાસ પ્રકૃતિ કાવ્યો ,ખંડકાવ્યો ,જીવનમૂલ્યો	15
	3	ધ્વનિ -કૃતિલક્ષી અભ્યાસ ગીત,સોનેટ,ચિંતન	15
	4	'છંદોલય'-કૃતિલક્ષી અભ્યાસ ગીત,સોનેટ,અછાંદસ રચનાઓ	15

REFERENCE BOOKS:

ક્રમ	ગ્રંથ	લેખક - પ્રકાશક
૧	ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ	ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૨	કવિ ચરિત	કે.કા. શાસ્ત્રી
૩	આપણા કવિઓ	કે.કા. શાસ્ત્રી
૪	ગુજરાતી સાહિત્ય સ્વરૂપો	મંજુલાલ મજમુદાર
૫	પૂર્વાલાપ	કાન્ત
૬	ધ્વની	રાજેન્દ્ર શાહ
૭	છંદોલય	નિરંજન ભગત
૮	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ	સંપા.રમેશ દવે
૯	સવા.ગુજરાતી કવિતા પરિદર્શન	દક્ષા વ્યાસ
૧૦	ગુજરાતી સાહિત્ય કોશ ખંડ-૨	ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

Course Level	6.5	SEM 2	Internal Marks	30
Programme	P.G.		External Marks	70
Semester	2 (TWO)		Practical Internal	
Course Type	DSC -10		Practical External	
Course Credit	4		Prac.Ext.Exam Time	
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	GUJ-DSC-10		Exam Duration	2-30 Hrs.
Course Title	સાહિત્ય અને સિનેમા-ઝેર તો પીધા જાણી જાણી- દર્શક (ઝેરતો પીધા જાણી જાણી) ,માનવીની ભવાઈ -પન્નાલાલ (માનવીની ભવાઈ), પ્રકાશનો પડછાયો-દિનકર જોશી, (ગાંધી માય ફાધર), પૃથિવી વલ્લભ -મુનશી (માલવપતિ મુંજ)			

COURSE OBJECTIVE :

- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ સાહિત્યની સિનેમા પર અસરને જાણશે.
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ઝેરતો પીધા જાણી જાણી ‘દર્શક’(ઝેરતો પીધા જાણી જાણી) તેમજ માનવીની ભવાઈ પન્નાલાલ (માનવીની ભવાઈ) કૃતિ અને ફિલ્મમાં રૂપાંતરની પ્રક્રિયા અંગે જાણશે.
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ પ્રકાશનો પડછાયો-દિનકર જોશી (ગાંધી માય ફાધર) અને પુથિવી વલ્લભ –મુનશી (માલવપતિ મુંજ)ફિલ્મમાં રૂપાંતરની પ્રક્રિયા અંગે જાણશે.

COURSE OUTCOME :

- વિદ્યાર્થીઓ સાહિત્યના સિનેમા રૂપાંતરની પ્રક્રિયાથી પરિચિત થશે અને એના પ્રભાવને જાણશે.

TEACHING PEDAGOGY:

- ઇન્ટરેક્ટિવ ક્લાસરૂમ સત્ર, જૂથ ચર્ચા, પરિસંવાદ, પ્રદર્શન-સંબંધિત કાર્યો, ફિલ્ડવર્ક, પ્રોજેક્ટ અથવા અન્ય કોઈપણ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. શિક્ષણ અને શીખવાની પ્રક્રિયાને અસરકારક અને રસપ્રદ બનાવવા માટે મલ્ટિમીડિયા ઉપકરણ અને અન્ય સંબંધિત સાધનો અને આધુનિક તકનીકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

COURSE CONTENTS :

Sem	Unit No.	Title of the Unit and the Topics	Teaching Hours
2	1	સાહિત્ય અને સિનેમા કલાની વિશેષતા અને પારસ્પરિક પ્રભાવ શિષ્ટ સાહિત્ય કૃતિ આધારિત ગુજરાતી ફિલ્મો, લોક સાહિત્ય (લોક કથા) આધારિત ગુજરાતી ફિલ્મો	15
	2	‘ઝેરતો પીધા જાણી જાણી’ ફિલ્મનો અભ્યાસ રૂપાંતરના સંદર્ભમાં પાત્રાલેખન , પરિવેશ, શીર્ષક પૃથિવી વલ્લભ – મુનશી (માલવપતિ મુંજ) ફિલ્મનો અભ્યાસ રૂપાંતરના સંદર્ભમાં - પાત્રાલેખન , પરિવેશ, શીર્ષક	15
	3	‘માનવીની ભવાઈ’ ફિલ્મનો અભ્યાસ રૂપાંતરના સંદર્ભમાં પાત્રાલેખન , પરિવેશ, શીર્ષક	15
	4	‘ગાંધી માય ફાધર’ ફિલ્મનો અભ્યાસ રૂપાંતરના સંદર્ભમાં પાત્રાલેખન , પરિવેશ, શીર્ષક	15

REFERENCE BOOKS :

ક્રમ	ગ્રંથ	લેખક – પ્રકાશક
૧	રૂપાંતર	અમૃત ગંગર
૨	સિનેમા વિમર્શ	અમૃત ગંગર
૩	ફિલ્મ નિર્માણ	અભિજિત વ્યાસ
૪	સાહિત્ય અને સિનેમામાં ઇતિહાસ	સં. ધ્વનિલ પારેખ
૫	સમૂહ માધ્યમો અને સાહિત્ય	પ્રીતિ શાહ
૬	ફિલ્માંતર	પ્રીતિ ત્રિવેદી
૭	વિશ્વની શ્રેષ્ઠ ફિલ્મોનો આસ્વાદ	સુભાષ શાહ
૮	નવલકથા અને સિનેમા	ડૉ. હિરેન્દ્ર પંડ્યા
૯	પ્રકાશનો પડછાયો	દિનકર જોષી
૧૦	પૃથિવી વલ્લભ	કનૈયાલાલ મુનશી
૧૧	ગુજરાતી ફિલ્મોના પાંચદાયકા	વિઠલ પંડ્યા
૧૨	માનવીની ભવાઈ	પન્નાલાલ પટેલ

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

Course Level	6.5	SEM 2	Internal Marks	15
Programme	P.G.		External Marks	35
Semester	2 (TWO)		Practical Internal	
Course Type	SEC/VOC-2		Practical External	
Course Credit	2		Parc. Ext. Exam Time	
Teaching Hours	30		Total	50
Course Code	GUJ-SEC/VOC-2		Exam Duration	1-00 Hrs.
Course Title	માણસાઈના દીવા -ઝવેરચંદ મેઘાણી			

COURSE OBJECTIVE :

- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ચરિત્રનિબંધ સ્વરૂપને જાણશે.
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓમાં ઝવેરચંદ મેઘાણી કૃત ‘માણસાઈના દીવા’ને માણશે.
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ રવિશંકર મહારાજના વ્યક્તિત્વને પામશે.

COURSE OUTCOME:

- વિદ્યાર્થીઓમાં સર્જકની રસમય શૈલીથી વાંચવા માટે પ્રવૃત્ત બનશે અને રવિશંકર મહારાજની સેવાથી પરિચિત થશે..
- વિદ્યાર્થીઓ ચરોતર વિસ્તારની એ સમયની પરિસ્થિતિ –વાતાવરણથી પરિચિત થશે.

TEACHING PEDAGOGY:

- ઇન્ટરેક્ટિવ ક્લાસરૂમ સત્ર, જૂથ ચર્ચા, પરિસંવાદ, પ્રદર્શન-સંબંધિત કાર્યો, ફિલ્ડવર્ક, પ્રોજેક્ટ અથવા અન્ય કોઈપણ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. શિક્ષણ અને શીખવાની પ્રક્રિયાને અસરકારક અને રસપ્રદ બનાવવા માટે મલ્ટિમીડિયા ઉપકરણ અને અન્ય સંબંધિત સાધનો અને આધુનિક તકનીકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

COURSE CONTENTS :

Sem	Unit No.	Title of the Unit and the Topics	Teaching Hours
2	1	૧, ઝવેરચંદ મેઘાણી જીવન અને સર્જન પરિચય ૨, ‘માણસાઈના દીવા’ કૃતિનું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન ૩, માણસાઈના દીવાની વિષય સામગ્રી	15
	2	૧, ‘માણસાઈના દીવા’માં જીવનમૂલ્યો ૨, ‘માણસાઈના દીવા’માં પાત્રાલેખન ૩, રવિશંકર મહારાજનું વ્યક્તિત્વ	15

REFERENCE BOOKS :

ક્રમ	ગ્રંથ	લેખક -પ્રકાશક
૧	મેઘાણી અધ્યયન ગ્રંથ	સં.કનુભાઈ જાની
૨	મેઘાણી વિવેચના સંદોહન ૧-૨	સં. વિનોદ મેઘાણી અને અન્ય
૩	વિવેચન બિંદુ	રમેશ ત્રિવેદી
૪	મેઘાણી સાહિત્ય વિભિન્ન પરિપ્રેક્ષ્યમાં	બિપિન આશર
૫	મેઘાણી વિમર્શ	બળવંત જાની
૬	ઝવેરચંદ મેઘાણી	અનિરુદ્ધ બ્રહ્મભટ્ટ
૭	શબ્દનો સોદાગર	સં.કનુભાઈ જાની
૮		
૯		

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

Paper Style: 70 Mark

EXTERNAL ASSESSMENT BY UNIVERSITY		
Que. No.	Particulars	Marks
Que-1	(A) Essay Type Question. (From Unit One)	(14)
	OR	
	(B) Essay Type Question. (From Unit One)	(14)
Que-2	(A) Essay Type Question. (From Unit Two)	(14)
	OR	
	(B) Essay Type Question. (From Unit Two)	(14)
Que-3	(A) Essay Type Question. (From Unit Three)	(14)
	OR	
	(B) Essay Type Question. (From Unit Three)	(14)
Que-4	(A) Essay Type Question. (From Unit Four)	(14)
	OR	
	(B) Essay Type Question. (From Unit Four)	(14)
Que-5	Short Notes. (2/4) (From Any Unit)	7+7(14)

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

Paper Style: 35 Mark

EXTERNAL ASSESSMENT BY UNIVERSITY		
Que. No.	Particulars	Marks
Que-1	(A) Essay Type Question. (From Unit One)	(14)
	OR	
	(B) Essay Type Question. (From Unit One)	(14)
Que-2	(A) Essay Type Question. (From Unit Two)	(14)
	OR	
	(B) Essay Type Question. (From Unit Two)	(14)
Que-3	Short Notes. (1/3) (From Any Unit)	(07)

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-2 (GUJARATI)

INTERNAL ASSESSMENT SCHEME -4 CREDITS		
Sr. No.	Particular	Marks
1	Mid Semester Exam (Mandatory)	15
2	Assignment	05
3	Seminar	05
4	Quizzes/Objective test	05
5	Mid term Test	05
6	Language Lab work/Lab Records	05
7	Presentation	05
8	Class Test/Term paper	05
9	Viva/Oral exam	05
10	Projects /Surveys /Field Visits	05
11	Journal writing	05
	Total	30

Note: Sr.No.1 is mandatory. Select any 3 from Sr.No.2 to 11. Each Contains Five marks. Student should secure 12 Marks out of 30 marks for passing in internal Exam.

INTERNAL ASSESSMENT SCHEME -2 CREDITS		
Sr. No.	Particular	Marks
1	Mid Semester Exam (Mandatory)	10
2	Assignment	05
3	Seminar	05
4	Quizzes/Objective test	05
5	Mid term Test	05
6	Language Lab work/Lab Records	05
7	Presentation	05
8	Class Test/Term paper	05
9	Viva/Oral exam	05
10	Projects /Surveys /Field Visits	05
11	Journal writing	05
	Total	15

Note: Sr.No.1 is mandatory. Select any 1 from Sr.No.2 to 11. Each Contains Five marks. Student should secure 06 Marks out of 15 marks for passing in internal Exam.